

Vastaus Jukka Pekkariselle

JAAKKO KIANDER

Dosentti, tutkimusjohtaja

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

MATTI VIRÉN

Professori

Turun yliopisto

On ilahduttavaa, että kirjoituksemme finanssipolitiikan merkityksestä (KAK 1999:3) on jo ehtinyt herättämään keskustelua. Jukka Pekkarinen nostaa kommentissaan esiin joitakin kysymyksiä kirjoituksemme johdosta. Muutama kommentti lienee paikallaan.

Kiinnitimme kirjoituksessamme huomiota rakenteellista budjettijäämää koskevien arvioiden suureen hajontaan ja pidimme yhtenä syyinä vaihtelevia tulo- ja menojoustoja. Pekkarisen mukaan rakenteellista ylijäämää koskevien arvioiden hajontaa selittävät kuitenkin lähinnä muut tekijät kuin tulo- ja menojoustojen epävakaus. Julkisen talouden ylijäämän ja kokonaistuotannon vaihteluiden suhde on hänen mukaansa kuta kuinkin vakaa. Näin ei kuitenkaan aina näytä olevan. Tämä käy mielestämme selvästi ilmi esim. EU:n esittämistä laskelmista ja VATT:in 25.11.1999 pidetyn finanssipolitiikka-seminaarin esitelmistä.

Pekkarinen kysyy myös, vähättelemmekö

budjettiautomatiikkaa. Pyrkimyksemme ei kuitenkaan ole vähätellä automatiikan merkitystä vaan korostaa sitä, että budjettiautomatiikkaan keskittyminen on vaikeaa silloin, kun arviot automatiikan »suuruudesta» ja »vaikutuksesta» ovat epävarmoja. Haluaisimme tutkimuksen täsmentävän näitä arvioita.

Esitimme ajatuksen, että hallitusohjelmaan olisi voitu kirjata pidättäytyminen päätösperäisistä menojen lisäämisestä vaalikauden aikana, jotta finanssipolitiikan prosyklisyydelle olisi jokin alkeellinen este. Nähdäksemme Pekkarisen esittämä vaihtoehtoinen muotoilu on olennaisesti samansuuntainen.

Kirjoituksemme loppuosassa yritimme perustella finanssipolitiikan merkitystä ja tehoa viittaamalla NIESR:n NIGEM-mallilla* tehtyi-

* Kyseessä on englantilaisen National Institute for Economic and Social Research -laitoksen kokonaistaloudellinen malli.

hin vaikutuslaskelmiin. Niiden mukaan julkisten kulutusmenojen lisäyksen kerroinvaikutus Suomen osalta on yli yhden (noin 1,4). Pekkarisen mielestä vaikutus on suhteellisen pieni. Meidän mielestämme se on taas suhteellisen suuri – ainakin verrattuna niihin käsityksiin finanssipolitiikan tehosta, joita suomalaisessa keskustelussa on esiintynyt. NIGEM:llä lasket-

tuja vaikutuksia ei pidä suoraan verrata vanhoihin mallisimulointeihin, koska NIGEM:ssa periaatteessa kaikki on »auki» vaihtoehtolaskelmaa tehtäessä. Valitettavasti mallilaskelmia on viime aikoina tehty hyvin vähän, joten keskustelu vaikutusten suuruudesta on tietysti hieman hankalaa.